

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ
ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

У чотирьох частинах

Частина 4

**Ірпінь
2017**

УДК 336(477)(06)

ББК 65.9(4Укр)26я54

З-41

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
(протокол № 5 від 21 листопада 2017 року)*

З-41 Збірник статей здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи Університету ДФС України : у 4-х ч. – Ірпінь, 2016. – Ч. 4. – 350 с.

У збірнику опубліковано статті здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Видання призначене для молодих вчених, аспірантів, студентів.

УДК 336(477)(06)

ББК 65.9(4Укр)26я54

Матеріали розміщено в авторській редакції.

Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

© ННІ фінансів, банківської справи, 2017

© Університет ДФС України, 2017

ЗМІСТ

Ротарь Владислав Васильович

Фінансова стійкість банку та методи її забезпечення 8

Рудань Назар Євгенович

Управління платоспроможністю підприємства
в системі фінансового менеджменту 13

Рудкевич Ігор Анатолійович

Проблеми оподаткування банківської діяльності в Україні.....18

Рудько Катерина Ігорівна

Особливості розвитку медичного страхування в Україні
та його роль у забезпеченні соціального захисту населення.....24

Саакян Богдан Ярославович

Деякі аспекти організаційно-інституційного забезпечення
фінансового моніторингу в Україні 29

Саган Світлана Вікторівна

Проблеми та перспективи використання
інформаційних технологій в банківських установах.....33

Саган Владислав Васильович

Проблеми та перспективи розвитку малого
підприємництва в Україні 38

Саліна Вероніка Геннадіївна

Фінансова стратегія розвитку підприємства 44

Сипкова Тетяна Юріївна

Розвиток вітчизняного ринку страхування життя 50

Слободенюк Ольга Дмитрівна

Оподаткування страхових компаній в Україні 57

Служалюк В'ячеслав Володимирович

Роль та значення інституцій у розвитку державних фінансів 61

Смішко Аліна Вікторівна

Забезпечення фінансової безпеки банківських установ в Україні.....68

Рудань Назар Євгенович,
студент групи ФМСБз-16-1
Навчально-наукового інституту
фінансів, банківської справи
Науковий керівник:
Біла Любов Миколаївна,
к. е. н., доцент кафедри фінансів

УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Сьогодні, нажаль, більшість підприємств не можна характеризувати як стабільними та такими, що мають стійкий фінансовий стан. Саме в такий час особливо гостро постає питання аналізу та дослідження фінансового стану підприємства, пошуку нових підходів до цієї проблеми. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Отже, фінансовий стан можна характеризувати з позиції його ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності, прибутковості, ділової активності та оборотності. [4, с. 100].

Одним із параметрів оцінки фінансового стану, за яким оцінюється імідж підприємства в діловому світі, рівень інвестиційної привабливості, здатність суб'єкта господарювання забезпечувати нормальний хід фінансово-господарської діяльності, є ліквідність та платоспроможність. [1, с. 279].

Управління платоспроможністю полягає в аналізі та управлінні рухом ліквідних потоків коштів, тобто передбачає цілеспрямований вплив на процеси акумуляції грошових коштів, їх витрачання та перерозподіл. Для ефективного управління платоспроможністю необхідно визначити, які види діяльності і які елементи активів чи пасивів сприяли зростанню чи зменшенню грошових коштів і в якій мірі. При цьому обов'язково потрібно враховувати особливості та тривалість операційного та фінансового циклів підприємства в розрізі окремих

видів діяльності, а потім вже визначати, в якому напрямку треба змінити активи чи пасиви, щоб сума його грошових коштів збільшилась.

Чим менша тривалість фінансового циклу, тим менше фінансових ресурсів потрібно для фінансування виробничих потреб підприємства (з урахуванням необхідності надання відстрочок платежів покупцям продукції для стимулювання збуту та можливості отримання відстрочок платежів з боку постачальників).

Зменшити фінансовий цикл можна шляхом прискорення обороту виробничих запасів та дебіторської заборгованості і некритичного уповільнення обертання кредиторської заборгованості підприємства постачальникам [2, с. 275].

На тривалість фінансового циклу, в першу чергу, впливають наступні чинники:

- тривалість виробничо-комерційного (або операційного) циклу підприємства та його окремих стадій та темпи зростання обсягів діяльності;
- рівень інфляції та необхідність створення страхових резервів виробничих запасів;
- сезонність виробництва, реалізації та постачання сировини;
- стан кон'юнктури на ринку сировини та ринку готової продукції.

З точки зору можливостей оперативного управління тривалістю фінансового циклу важливим є останній з перелічених чинників

Основний зміст цієї залежності полягає в тому, що при високому попиті на сировину підприємству важко скористатися відстрочками платежів з боку постачальників, що призводить до зменшення часу обертання кредиторської заборгованості і одночасного збільшення тривалості фінансового циклу. І, навпаки, у випадку, коли постачальники в умовах низького попиту на сировину вимушені з метою стимулювання продажів активно надавати відстрочки платежів своїм клієнтам, у підприємства з'являється можливість некритично уповільнити кредиторську заборгованість і тим самим зменшити загальну потребу у власних фінансових ресурсах.

Характер впливу стану кон'юнктури на ринку готової продукції прямо протилежний. Так, у випадку високого попиту на продукцію підприємства відпадає необхідність пом'якшення умов розрахунків з покупцями. В результаті зменшується тривалість обертання дебіторської заборгованості і скорочується загальна тривалість фінансового

циклу. І, навпаки, у випадку низького попиту на продукцію підприємство з метою активізації збуту змушене широко надавати своїм покупцям комерційні кредити, що призводить до уповільнення руху дебіторської заборгованості і збільшення потреби у власних фінансових ресурсах.

Як показує зарубіжний досвід та вітчизняна практика, деякі підприємства, що в основному займаються операціями купівлі-продажу і мають невисоку частку доданої вартості у загальній ціні реалізованої продукції, за рахунок вдалого маневрування відстрочками платежів не лише покривають потреби у фінансуванні запасів і дебіторської заборгованості, але й мають додаткове джерело фінансування за рахунок комерційних кредитів постачальників [3, с. 256].

Ефективність управління грошовими потоками підприємства визначається синхронізацією надходжень і виплат з метою підтримки постійної платоспроможності і певною мірою залежить від організації оперативного фінансового планування, яке включає розробку платіжного календаря. При цьому фінансовий менеджер повинен акцентувати увагу на вирішенні наступних управлінських завдань:

- визначення мінімально необхідного обсягу грошових коштів, достатнього для обслуговування поточної господарської діяльності;
- постійний моніторинг вхідних і вихідних грошових потоків;
- нівелювання коливань в обсягах надходжень і виплат грошових коштів з метою запобігання платіжної кризи в окремі проміжки часу;
- оптимізація системи розрахунків з постачальниками і покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання відстрочки платежів.

При розробці політики управління ліквідністю активів підприємства потрібно враховувати особливості необоротних та оборотних активів як об'єкта фінансового управління. Стратегія управління необоротними активами значною мірою залежить від ступеню їх ліквідності. При цьому ліквідними вважаються ті необоротні активи, які можна у разі необхідності продати за ціною не нижчою за ціну придбання за мінусом амортизації. Якщо у підприємства є можливість вибору, завдання фінансового менеджменту полягає в обґрунтуванні оптимального варіанту вкладення коштів у виробничі засоби за критерієм максимізації рівня ліквідності.

Управління ліквідністю оборотних активів підприємства повинно обов'язково поєднуватися з управлінням поточними пасивами. При цьому визначається чистий оборотний капітал як різниця між поточними активами і поточними зобов'язаннями. Чим більший чистий оборотний капітал, тим більша частина оборотних активів підприємства фінансується на короткостроковій основі, а отже зростає ліквідність активів і зменшується ризик втрати платоспроможності.

При управлінні оборотним капіталом фінансовий менеджер повинен зосередити свою увагу на вирішенні таких взаємопов'язаних питань як ранжування поточних активів та поточних зобов'язань за ступенем ліквідності; визначення оптимального розміру поточних активів; обґрунтування розмірів поточних активів кожного виду; встановлення оптимальних пропорцій між короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями при фінансуванні поточних активів [2, с. 278].

Очевидно, що для нормального функціонування підприємства необхідно скорочувати час переведення в кошти на поточному рахунку засобів, які іммобілізовані у запасах сировини, готової продукції та дебіторської заборгованості. Тому при розробці політики раціонального управління ліквідністю оборотних коштів підприємства окремо розробляється комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ліквідності та прискорення оборотності окремих видів поточних активів (товарно-матеріальних запасів, дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій).

Оскільки в усіх вищезазначених випадках реалізується функція грошових активів як засобу платежу, доцільно більш детально зупинитися на завданнях управління грошовими коштами підприємства.

З позицій теорії інвестування грошові кошти являють собою окремий випадок інвестицій у товарно-матеріальні цінності, а тому управління ними повинно здійснюватися на загальних засадах:

- підтримка мінімального залишку грошових коштів для безперебійного здійснення поточних розрахунків;
- врахування діапазону сезонних змін залишку грошових коштів;
- створення резерву вільних грошових коштів на випадок можливого розширення обсягів діяльності;
- формування резерву грошових коштів для компенсації непередбачених витрат і можливих втрат в процесі фінансово-господарської діяльності;

- своєчасна трансформація вільних грошових коштів у високоліквідні фінансові інструменти та їх зворотна конвертація для поповнення залишку грошових коштів [5, с. 316].

Основні комплекси фінансових завдань при управлінні грошовими активами та методичний інструментарій їх реалізацій у систематизованому вигляді представлені на рис. 1.

Таким чином можна зробити висновок, що тактичні рішення управління ліквідністю і платоспроможністю пов'язані з оптимізацією величини та структури оборотних активів і полягають у виборі відповідної політики управління запасами, грошовими коштами, дебіторською заборгованістю. При цьому можуть використовуватися дві тактики вибору величини оборотних активів залежно від їх співвідношення з обсягами реалізації: обмежуюча та гнучка.

Рис. 1. Методичний інструментарій управління грошовими активами

При використанні обмежуючої тактики підтримується обсяг оборотних активів на мінімально можливому рівні, тобто підприємство не створює додаткових резервів, підтримує сувору дисципліну розрахунків з поставальниками. Така тактика зменшує витрати на обслуговування оборотних активів, мінімізує ризик втрат при використанні оборотних коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердинець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: Навч. посіб./ М. Д. Бердинець, А. В. Сурженко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 364 с.
2. Білик М. С., Загородній А. Г. Економічний аналіз: теорія та практика: Підруч./ Ред. Загородній А. Г. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Л.: Магнолія 2006, 2009. - 440 с.
3. Попович П. Я. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: Підруч. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 416 с.
4. Салига С. Я., Даций Н. В., Корецька С. О., Нестеренко Н. В., Салига Н. С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2007. – 274 с.
5. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

Рудкевич Ігор Анатолійович,

студент групи ФМД-16-2

*Навчально-наукового інституту
фінансів та банківської справи*

Науковий керівник:

Вергелюк Юлія Юріївна,

*к.е.н., доцент кафедри фінансових
ринків*

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах особливої актуальності набувають нові параметри ефективності розвитку національної економіки, які все більше враховують неформальні та якісні фактори, регіональні точки економічного зростання, розширення меж функціонування соціально-економічної системи держави, формування нових альтернатив